

CAPÍTOL II

MARC LEGAL EN MATÈRIA DE SERVEIS
SOCIALS A CATALUNYA

29

CAPÍTOL II

MARC LEGAL EN MATÈRIA DE SERVEIS SOCIALS A CATALUNYA

1. FITES LEGALS DE LA HISTÒRIA DELS SERVEIS SOCIALS A CATALUNYA EN LES DARRERES DÈCADES
2. MARC LEGAL VIGENT

1

FITES LEGALS DE LA HISTÒRIA DELS SERVEIS SOCIALS A CATALUNYA EN LES DARRERES DÈCADES¹

Catalunya inicia la recuperació de la seva autonomia política l'any 1979 i, per tant, també la possibilitat d'organitzar les seves institucions assistencials tot desenvolupant un marc jurídic adient que sigui la base de l'exercici de les seves responsabilitats polítiques al mateix temps que garanteixi els drets de la seva ciutadania. L'Estatut d'Autonomia de Catalunya atorga a la Generalitat de Catalunya la competència exclusiva en assistència social i també la competència en el desenvolupament legislatiu i l'execució de la legislació bàsica de l'Estat en matèria de seguretat social.

Un cop rebuts els traspassos de les branques de gestió que exercia l'Administració de l'Estat i l'Administració de la Seguretat Social s'inicia la racionalització de l'exercici de l'acció social pública a Catalunya. L'any 1983 el Parlament de Catalunya promulga la Llei 12/1983, de 14 de juliol, d'administració institucional de la sanitat i de l'assistència i els serveis socials de Catalunya.

L'any 1985 es defineix el model actual de serveis socials a Catalunya mitjançant la Llei 26/1985, de 27 de desembre, de serveis socials. Aquesta llei és producte de consens parlamentari i aborda dimensions funcionals i organitzatives de forma innovadora. La seva gran aportació va ser la dels principis inspiradors: responsabilitat pública, reconeixement i promoció de la iniciativa social, descentralització, desconcentració, coordinació i participació són els principis que emmarquen el sistema; prevenció, integració i globalitat són les pautes per al treball social.

L'any 1994 la Llei 4/1994, de 20 d'abril, d'administració institucional, descentralització, desconcentració i

1. Font: FÒRUM. Revista d'informació i investigació socials. Núm. 1. "Fites legals en la història dels serveis socials". Marino Villa.

2

MARC LEGAL VIGENT

El Decret legislatiu 17/1994, de 16 de novembre, preveu el desplegament reglamentari de molts dels seus preceptes alhora que habilita el Govern per a fer-ho. Responent a aquest mandat, el Decret 284/1996, de 23 de juliol, de regulació del Sistema català de serveis socials ordena el Sistema català de serveis socials, actualitzant també les condicions funcionals i la tipologia dels serveis i establiments socials. Aquest Decret desplega el Sistema català de serveis socials centrant-se principalment en la Xarxa Bàsica de Responsabilitat Pública com a eix de la nova regulació. També ordena el règim juridicoadministratiu de les entitats, els serveis i els establiments, i del seu funcionament, especialment les seves obligacions, i el seu Registre. Complementàriament, la Llei 16/1996, de 27 de novembre, té per objecte regular les actuacions inspectores i de control de les entitats, els serveis i els establiments de serveis socials per tal de contribuir a la millora permanent del Sistema català de serveis socials i de garantir el dret del ciutadà a una adequada prestació dels serveis socials.

El control de serveis i establiments de serveis socials a través de la inspecció de serveis socials prevista a la Llei 16/1996, i l'aplicació del règim sancionador establert al

Decret legislatiu 17/1994, juntament amb els informes emesos pel Comitè d'Experts en Formació de Recursos Humans en l'àmbit dels serveis socials, promouen el Decret 176/2000, de 15 de maig, de modificació del Decret 284/1996, del qual en destaca la recomanació d'adoptar determinades mesures encaminades a reforçar la protecció dels usuaris dels serveis socials quant a la qualitat dels serveis que reben dels establiments residencials, especialment pel que fa a la capacitat dels responsables de la direcció i del funcionament del servei o establiment. Aquest Decret també posa de manifest la necessitat de modificar certs aspectes de la tipologia dels serveis socials, en el sentit d'establir una millor definició d'alguns tipus de serveis per fer-los més eficients.

És important destacar que en el marc del desplegament reglamentari del Decret legislatiu 17/1994, es va considerar la necessitat de comptar amb una norma de referència que establís els drets i deures dels ciutadans i les obligacions dels gestors públics i dels professionals dels serveis socials en l'àmbit de l'atenció social primària. Tot i així, la potestat normativa que assisteix els ajuntaments i consells comarcals, reconeguda per la legislació de l'Administració local, obliga a respectar i només "emmarcar" certs aspectes de la intervenció, que podran ser desenvolupats per les administracions locals.

Així doncs, durant el III Pla d'actuació social es van dur a terme els treballs preparatoris i de consens amb tots els agents implicats en l'atenció social primària per a l'elaboració del reglament marc corresponent, que va ser aprovat pel Govern de la Generalitat el gener de 2003 mitjançant el Decret 27/2003, i que es caracteritza pel següent:

- Defineix un model d'atenció primària i estableix l'escenari de mínims, per tal que, en funció de les seves competències, les corporacions locals responsables facin la programació dels serveis en els seus territoris atenent a les característiques i necessitats dels seus ciutadans.

- És el referent per a l'actuació de la iniciativa privada en l'àmbit de l'atenció social primària.
- Garanteix quant a la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública un nivell d'equitat, qualitat i equilibri territorial.
- És prou ampli per permetre donar resposta a les noves realitats socials.
- Constitueix un reglament útil tant per a tots els agents que hi intervenen: entitats, administracions, professionals, i com per al veritable subjecte del Sistema, en última instància, les persones.

En definitiva, la política de serveis socials que es desenvolupa a Catalunya es fonamenta en un marc legal que permet l'exercici de les responsabilitats públiques i garanteix els drets dels ciutadans als serveis socials i que opta per un sistema de serveis socials públic comptant amb el conjunt de recursos de la iniciativa privada, amb la finalitat d'ampliar la Xarxa Bàsica de Serveis Socials de Responsabilitat Pública perquè abasti totes les àrees d'actuació, sigui accessible a totes les persones i cobreixi tot el territori de Catalunya.

